

Uppdrag till Socialstyrelsen att kartlägga och analysera kommuners och regioners arbete mot välfärdsbrottlighet i hälso- och sjukvården

Regeringens beslut

Regeringen ger Socialstyrelsen i uppdrag att

- kartlägga och analysera vilka områden och typer av verksamheter inom hälso- och sjukvården och tandvården som är särskilt utsatta för välfärdsbrottlighet,
- baserat på kartläggningen analysera välfärdsbrottlighetens konsekvenser för hälso- och sjukvården, tandvården och patienter avseende kvalitet och patientsäkerhet,
- kartlägga vilka insatser och åtgärder som kommuner och regioner vidtar för att förebygga, förhindra och upptäcka välfärdsbrottlighet inom hälso- och sjukvården, tandvården och vilka behov kommuner och regioner har av ytterligare stöd i detta arbete, och
- identifiera vilka möjligheter Socialstyrelsen, eller annan lämplig myndighet, har att stödja kommuner och regioner i arbetet mot välfärdsbrottlighet och föreslå åtgärder för detta ändamål.

Socialstyrelsen ska när uppdraget utförs inhämta synpunkter från Inspektionen för vård och omsorg, Brottsförebyggande rådet, Upphandlingsmyndigheten, Ekobrottsmyndigheten och andra berörda myndigheter. Uppdraget ska utföras i dialog med Sveriges Kommuner och Regioner och andra relevanta aktörer.

Socialstyrelsen ska senast den 30 april 2024 lämna en delredovisning till Regeringskansliet (Socialdepartementet).

Socialstyrelsen ska senast den 30 september 2024 lämna en slutredovisning av uppdraget till Regeringskansliet (Socialdepartementet). Av slutredovisningen ska det framgå vilka områden som Socialstyrelsen kan bidra med stöd till kommuner och regioner och på vilka sätt detta kan genomföras, samt om det finns behov av ytterligare uppdrag för ändamålet, samt kostnadsberäkningar för detta ändamål.

För uppdragets genomförande får Socialstyrelsen under 2023 använda 300 000 kronor som ska redovisas mot det under utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg för budgetåret 2024 uppförda anslaget 1:6 Bidrag till folkhälsa och sjukvård, anslagsposten 18 God vård och folkhälsa.

Medlen betalas ut engångsvis efter rekvisition till Kammarkollegiet senast 1 december 2023.

Medel som inte har använts ska återbetalas senast den 31 mars 2024 till Kammarkollegiet. Vid samma tidpunkt ska en ekonomisk redovisning lämnas till Kammarkollegiet.

Redovisning, rekvisition och återbetalning ska hänvisa till diarienumret för detta beslut.

Ärendet

Av de brottsförebyggande myndigheternas gemensamma lägesbild framgår det att ekonomisk brottslighet har blivit en allt viktigare del av den organiserade brottsligheten. Välfärdsbrottslighet har blivit alltmer märkbart inom hälso- och sjukvården och tandvården. Oseriösa aktörer utnyttjar ersättningssystemen för att finansiera kriminalitet, vilket också kan innebära att patienter riskerar att få bristfällig vård.

Ett aktivt förebyggande arbete med en tydlig process är en förutsättning för att kommuner och regioner ska kunna upptäcka och hantera välfärdsbrottsligheten. Sedan den 1 juli 2023 har kommunerna ett lagstadgat ansvar att arbeta brottsförebyggande. Enligt lagen (2023:196) om kommuners ansvar för brottsförebyggande arbete ska kommunerna upprätta lägesbilder och besluta om en plan för vilka åtgärder som kommunen avser att vidta för att förebygga brott. Kommunerna ska även ansvara för samordningen av det brottsförebyggande arbetet inom sitt geografiska område och verka för att strategiska brottsförebyggande frågor hanteras i ett

strategiskt råd där relevanta aktörer ingår. Det finns därmed ett behov av att kartlägga och utvärdera hur kommunerna såväl som regionerna, utifrån sina förutsättningar, arbetar med att förebygga välfärdsbrottlighet i hälso- och sjukvården inom ramen för befintlig lagstiftning samt i vilken utsträckning det finns behov av ytterligare rättsligt stöd för att förstärka det strategiska och operativa arbetet mot välfärdsbrottlighet. Det är också viktigt att kommuner och regioner hanterar konsekvenserna för de som drabbas av välfärdsbrottligheten ur ett kvalitets- och patientsäkerhetsperspektiv.

På regeringens vägnar

Acko Ankarberg Johansson

Evelina Norvell

Kopia till

Kammarkollegiet